

De Familie Haak en het Paaijenborg steegje

Hendrik Deurhof, die als soldaat in Utrecht gelegerd was, en oorspronkelijk uit Overschie bij Rotterdam kwam, trouwde op 26 October 1836 in Utrecht met **Hendrika Elisabetha Haak** en met hun begint de uitgebreide Utrechtse Deurhof tak, waartoe ook **Ada Deurhof** behoort. Vandaar onze interesse in de herkomst van deze familie Haak in Utrecht.

Hendrika Elisabeth Haak, geboren op 13 November 1815 in de Kreupelstraat (nu Keukenstraat) in Utrecht was de dochter van **Abraham Haak** en **Hendrika Schreurs**. Haar ouders waren getrouwd in de Janskerk op 19 Mei 1803, en Hendrika was hun laatste kind. De namen Abraham (Bram) en Hendrika (Riek) komen in de latere Deurhof generaties ook heel veel voor.

Abraham Haak wordt genoemd in het militie register Utrecht van 1814

1	Haak, A. Abraham	Utr 5 7/8 1777	Kreupelstr.	Haak Hillegonda Becker	Baardscheerder des Kreupel.
---	---------------------	----------------------	-------------	------------------------------	-----------------------------------

(Kanton) 1 / **Haak Abraham** / (geboren) Utrecht 1777 / (lengte) 5 voet 7 / (wonende) Kreupelstraat / (ouders) **Hendrik Haak** en **Hillegonda Becker** / (beroep) Baardscheerder (beroep vader) Kuyper

Toen Hendrika Haak in 1815 geboren werd, ook in de Kreupelstraat, was haar vader ook baardscheerder en er is dus geen twijfel mogelijk dat dit dezelfde Abraham Haak is. Hendrik Haak en Hillegonda Becker hadden inderdaad een zoon Abraham, die echter gedoopt is op 13 Februari 1780 in de Geertekerk. Zijn geboortejaar is dus fout vermeld in het militieregister, en trouwens ook bij zijn overlijden in 1819, toen hij 42 jaar oud geschat werd. Hij stierf op 30 October 1819, toen Hendrika dus nog geen 4 jaar oud was. Haar moeder Hendrika Schreurs trouwde daarna nog twee keer. Hendrika had twee oudere broers, **Hendrik Haak** geboren op 13 December 1805 en **Johan Haak** geboren op 7 October 1807. Zowel haar moeder als haar broer Johan waren aanwezig bij haar huwelijk met Hendrik Deurhof in 1836.

Hendrik Haak en **Hillegonda Becker** waren dus de grootouders van Hendrika Haak en hun eerste kind was in 1774 geboren, voordat ze getrouwd waren: « Doop Catharinakerk 30 Aug. 1774: **Hendrik** Eerste Onechte zoon van Hillegonda Bekker inde Kreupelstraat, waarvan Hendrik Haak Soldaat woonende agter 't Wijstraat voor de kerkeraad verklaart vader te zijn en belooft met voornoemde Hillegonda Bekker te zullen trouwen Get: Pieternel Selijn L.M. inde Schalkesteeg - later toegevoegd - dit kind is geregt door 't daarop gevolgde huwelijk van Hendrik Haak En Hillegonda Bekker, volgens trouwboek d. 16 December 1776. zie acte Synedrii d. 4 Aug. 1783 a.s. R.J. Bachiene ». Hillegonda (Hilletje) woonde dus al in 1774 in de Kreupelstraat waar 41 jaar later haar kleinkind Hendrika geboren is, waarschijnlijk in hetzelfde huis. Daarna vinden we nog de volgende dopen van kinderen van dit echtpaar:

- 09.01.1778 Domkerk: **Johannes**, in de Brigittesteeg
- 13.02.1780 Geertekerk: **Abraham**, in de Brigittesteeg
- 28.07.1782 Geertekerk: **Bernardus**, in de Brigittesteeg
- 05.12.1784 Geertekerk: **Pieterrella**, in de Brigittesteeg
- 18.05.1788 Geertekerk: **Willem**, in 't Paaijenburghsteegje
- 11.09.1791 Geertekerk: **Maria Cornelia**, in 't Paaijenburghsteegje

Hillegonda Becker stierf in het Paayenborchsteegje op 27 December 1797, en Hendrik Haak woonde daar ook nog toen hij op 17 November 1798 hertrouwde met Jacoba Selijn en ze hadden daar samen ook nog twee kinderen. Toen hij op 15 April 1816 stierf, vijfenzestig jaar oud, woonde hij nog steeds in dit steegje. Hendrik's oudste broer **Jan Willem Haak** woonde al eerder in het Paayenborchsteegje, hij was gehuwd met Cornelia Oosterbeek en de volgende kinderen van dit echtpaar zijn daar geboren:

Maria op 26 Februari 1783 , in 't Paaijenburghsteegje

Maria op 26 Juni 1785, in 't Paaijenburghsteegje

Albert op 13 Februari 1788, in 't Paaijenburghsteegje

Albert op 7 Januari 1792, in 't Paaijenburghsteegje

Maar toen Jan Willem stierf in 1824 woonde hij in Wijk C. Dit is dezelfde Jan Willem Haak die in het rapport van 1894 betreffende de Godskameren in dit steegje en in het Koninklijk Besluit van 1899 samen met zijn achterneef Frans Hofman en achterneef Pieter Hofman genoemd worden als de erfgenamen van Francois van Sneek die in 1819 de Godskameren in het Paayenborch onrechtmatig verkocht hadden. Zowel Jan Willem als Hendrik waren van beroep kuiper.

De familie Haak wordt voor het eerst genoemd in verband met de Godskameren in het Paayenborchsteegje in de volgende notariële akte¹. Op 15 October 1771 verscheen **Mechteld van der Marsch**, weduwe van **Jan Cooperwijck**, voor Notaris Willem Dop te Utrecht en verklaarde het volgende:

« Mechteld van der Marsch Weduwe van Jan Cooperwijck woonende alhier, mij Notaris bekent, te kennen gevende dat zij bij zeker Acte den 22! January 1763 voor den Notaris Mr. Anthony van Goudoever en zekere getuygen binnen de Stad gepasseerd, op haar zoon Jacobus Cooperwijck, gesteld en geconferereerd hadde, zekere Camer staande aan de Noordzijde van het Paaijenborgh off Paaijsteegje binnen dese Stad, het tweede van de Oudegragt vant selve steegje inkomende off wel de eerste woning die van de tien Godscameren stont open te vallen, en dat volgens het recht haar conform de fundatiebrieven betuygen te competeeren, als zijnde alle herkomstig uyt de familie van haar voorouders, dan dat zij sedert dinstijt haar gemelde zoon Jacobus Cooperwijck haar Comparante zeer mishandelt en hoog strafbaar bejegend hadde, in dier voege dat hij niet waardig is eenige gunst offte liefde langer van haar te genieten, alwaaromme zij bij dese verklaarde met rijpe raad en bedaard overleg deselve acte van den 22 January 1763 bij dese wel expresselijk te herroepen en te vernietigen zodanig alsoff deselve bij haar nooyt verleden offte gepasseerd was geweest, en om nu volgens haar tour op nieuw te disponeeren en daar van een recht gebruyk te maken zoo als zij doet bij desen / Verklaarde zij Comparante integendeel het selve Huijsje offte Camertje te confereren en daar meede te begunstigen **haar schoonzoon en dogter Albertus Haak en Johanna Cooperwijck echtelieden**, offte wel die man die haar dogter als weduwnaar nalaten sal en dat om haar en zijn leven lang gedurende het voorschrevene tweede huijsje off Camertje van de oudegragt aff inkomende voor niets te bewoonen na haarlieden welgevallen. Mits dat zij het selve ordentlich moeten gebruyken ende haar verder in ende omtrent te reguleren, en te gedragen naar de regelementen en stipulatiën als bij de fundatiebrieven vermeld mogten staan, en opdat van dese herroepingen en op nieuws gedaane dispositie ten allen tijden sal komen blijken, versogte de

---

¹ Utrecht Notariële Akte U225a004 nr.24, d.d. 15-10-1771

Comparante dat daar van gemaakt werde acte informa die dese is / Aldus gedaan en gepasseerd binnen Utrecht ter presentie van Jeremias Dijkman en Hendrik van Stekelenberg als getuygen »

Het echtpaar **Albert Haak** en **Johanna Koperwijk** dat hier genoemd wordt waren de ouders van Jan Willem en Hendrik en de comparante Mechteld van der Marsch was dus hun grootmoeder en ten tijde van deze notaris akte was ze 83 jaar oud. Ze woonde zelf ook in een van de huisjes in het Paayenborchsteegje en is daar op 16 April 1773 gestorven. Zij had een gedeelte van het recht van collatie geerfd van haar voorouders. De collatoren bepaalden wie er in de armenhuisjes zouden wonen en zij deden dat om beurt. Maar gedurende de 18^e eeuw gingen de van de Marssches er zelf in wonen. Toen Mechteld stierf is haar aandeel van dit collatierecht kennelijk op de familie Haak overgegaan.

Haar schoonzoon Albert Haak komen we voor het eerst tegen in Utrecht toen hij aangenomen werd als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde (Hervormde) Gemeente op 2 April 1745. In het volgende jaar trouwde hij met Johanna Koperwijk, de dochter van Mechteld van der Marssche en Jan Koperwijk. Op 17 Juli 1746 vond de ondertrouw voor het gerecht plaats en op 2 Augustus daarop het kerkelijke huwelijk in de Catharijne Kerk. Twaalf kinderen van Albert en Johanna zijn in Utrecht gedoopt:

- 25.11.1746 Domkerk: **Jan Willem**, geboren op de Oude Gragt (waarschijnlijk gestorven voor 1749 toen er weer een Jan Willem gedoopt werd)
- 05.03.1748 Catharinakerk: **Margrita**, geboren op de Oude Gragt bij de Geertebrug (gestorven, 69 jaar oud, in 1817, nooit getrouwd)
- 26.11.1749 Domkerk: **Jan Willem**, geboren op de Oude Gragt bij de Geertebrug (gestorven 75 jaar oud in 1824, getrouwd met Cornelia Oosterbeek, genoemd in het rapport van 1894)
- xx.11.1751 Domkerk: **Hendrik**, geboren op de Oude Gragt. (gestorven, 64 jaar oud, in 1816, getrouwd met (1) Hillegonda Bekker en (2) Jacoba Selijn – de grootvader van Hendrika Haak)
- 26.10.1753 Domkerk: **Maria**, geboren op de Oude Gragt bij de Geertebrug (gestorven 7 jaar oud in 1761)
- 08.06.1755 Geertekerk: **Abraham**, geboren op de Oude Gragt tussen de Geerte en Voldersbrug (gestorven 5 jaar oud in 1761)
- xx.02.1759 Catharinakerk: **Johanna**, geboren op de Oude Gragt bij de Geertebrug (gestorven 4 maanden oud in 1759)
- 29.06.1760 Doop Geertekerk: **Jacobus**, geboren op de Oude Gragt bij de Voldersbrug (gestorven 1 maand oud in 1760)
- 22.07.1761 Doop Domkerk: **Abraham**, geboren agter het Wijstraat (woonde in Nijmegen, gestorven 53 jaar oud in 1814, getrouwd met Antonia Kluijver)
- 26.06.1763 Doop Catharinakerk: **Jacobus**, geboren agter het Wijstraat (gestorven 7 maanden oud in 1764)
- 26.05.1765 Doop Geertekerk: **Maria**, geboren agter het Wijstraat (gestorven 1 week oud in 1765)
- 06.12.1767 Doop Geertekerk: **Maria**, geboren agter het Wijstraat (nooit getrouwd en gestorven in 1839, onze Hendrika Haak moet haar nog gekend hebben!)

Er moet nog een dertiende kind geweest zijn, **Aletta**, die op 1 November 1761 gestorven is en inderdaad is er nog net ruimte voor een kind tussen de twee opeenvolgende dopen in 1755 en 1759, ze zal dus rond 1757 geboren zijn. Als Albert Haak het Utrechts burgerschap verkrijgt op 3 Juli 1759

zien we een tussenopname van deze familie²: « Haak Aalbert geboren uit Overijssel, een kuiper, en zijn 7 kinderen Grietje, Jan Willem, Hendrik, Maria, Abraham, Aaltje en Johanna » . Kort daarna zijn er echter vier kinderen gestorven en het gezin had in 1762 nog maar vier kinderen, Margrita bijna 14 jaar, Jan Willem 12 jaar, Hendrik 10 jaar en een nieuwe baby Abraham. Geen van de dochters is getrouwd geweest, maar Margarita en de jongste dochter Maria zijn wel oud geworden. Zijn zonen Jan Willem en Hendrik werden later ook kuiper, net als hun vader.

Albert kreeg dus in 1771 het recht om in een van de hujsjes in het Paayenborchsteegje te wonen, maar hij heeft daar zelf nooit gebruik van gemaakt, pas zijn zonen Jan Willem en Hendrik hebben zich daar later gevestigd. Albert Haak en zijn vrouw Johanna woonden eerst in een huis aan de Oude Gracht tussen de Geertebrug en de Voldersbrug en in 1760 zijn ze verhuisd naar achter 't Wijstraat (nu de Twijnstraat), net ten zuiden daarvan. Zoals we gezien hebben woonde hun zoon Hendrik daar ook toen zijn oudste zoon geboren werd in 1774. Johanna stierf daar op 25 November 1774 en Albert benoemde zijn zwager Wilt Jan van Achterberg als medevoogd over zijn minderjarige kinderen³: « Albertus Haak weduwnaar van Johanna Koperwijk achter 't Wijstraat 20k --- / 10-1-75. Compareerde Albertus Haak weduwnaar en presenteerde tot voogd over zijne drie minderjarige kinderen met namen Hendrik oud 22. Abraham 13. Maria 8 Jaren zijn zwager Wilt Jan van Achterberg welke meede compareerde en verklaarde de Voogdij aan te nemen, waarmede Hunra: Achtb: Heeren Gecomiteerden genoeg genomen en dezelve Wilt Jan van Achterberg benevens de Comparant aangesteld hebben als voogd over evengemelde drie minderjarige kinderen en zulks voor zo verre der Pupillen moederlijke besterf aangaat, willende dat dezelve in die qualiteit van een ieder zal erkent worden, zo in rechten als daar buiten ». De twee oudste kinderen, Margrita 26 jaar en Jan Willem 25 jaar waren al meerderjarig en werden dus niet genoemd. Wilt Jan Achterberg was stalhouder op de Oude Gracht en was getrouwd met een zuster van Albert, Berentje Haak. Behalve deze Berentje had Albert Haak nog twee zusters die in Utrecht woonden, Gesina Haak en Aaltje Haak maar zij waren alle vier geboren in Olst in Overijssel (zie manuscript « [Albert Haak](#) »). Albert stierf op 6 Februari 1787 en zijn begrafenis werd verzorgd door zijn oudste dochter Margarita, die kennelijk altijd bij haar ouders is blijven wonen. De dochters van Albert schijnen nooit iets met het Paayenborchsteegje te doen hebben gehad en zijn zoon Abraham ook niet.

Franz Salzborn Januari 2015

---

² *Utrecht Nieuwe Burgers*

³ *Utrecht Comparanten Momboirkamer*